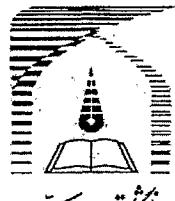

الله اعلم

١٠٩١٢

دانشگاه تربیت مدرس

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم انسانی

رساله دوره دکتری زبان‌شناسی

ساخت اطلاع و بازنمایی آن در زبان فارسی

بهرام مدرسي

استاد راهنما :

دکتر محمد دبیر مقدم

استادان مشاور :

دکتر ارسلان گلزار

دکتر فردوس آقاگلزاده

اسفندماه ۱۳۸۶

۱۰۷۲۰ / ۸۸۸

۱۰۹۱۵

تایییه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله دکتری

اعضای هیات داوران نسخه نهایی رساله آقای / خانم برام مدرسی

تحت عنوان « ساخت الایاع و بازخانی آن در زبان فارسی »

را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه دکتری پیشنهاد می‌کنند.

اعضای هیأت داوران

نام و نام خانوادگی

رتبه علمی

امضا

محمد دیمیر عالم

استاد راهنمای

رساند

رساند

استاد مشاور لرستان علیخان

استاد راهنمای

فردوس آفغان زله

استاد مشاور

استاد راهنمای

صالیح مردمخواه طهماسب

استاد ناظر

استاد راهنمای

مصطفی علی

استاد ناظر

استاد راهنمای

رهنما

استاد ناظر

استاد راهنمای

سید محمد زاده

استاد ناظر

استاد راهنمای

سید محمد زاده

استاد ناظر

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی

دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاستهای پژوهشی دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضاي هیأت علمی، دانشجویان، دانشآموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عنوانین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد ذیل را رعایت نمایند:

ماده ۱ - حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه‌ها / رساله‌های مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هرگونه بهره‌برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب دانشگاه باشد.

ماده ۲ - انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه / رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی می‌باید به نام دانشگاه بوده و استاد راهنمای نویسنده مسئول مقاله باشد. تبصره: در مقالاتی که پس از دانشآموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه / رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳ - انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان‌نامه / رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز کتبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴ - ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه / رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵ - این دستورالعمل در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است و هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری خواهد بود.

۱۹۰۷

بسم الله الرحمن الرحيم

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرّس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرّس، میین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانشآموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته زبان شناسی است که در سال ۱۳۸۶ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرّس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر محمد دیرینقدر ، مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر ارسلان تلقام و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر غردوس آقام‌خان زاده از آن دفاع شده است.»

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرّس، تأديه کند.

ماده ۵ دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقيف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶ اینجانب برام مدرسی دانشجوی رشته زبان شناسی مقطع دکتری تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: برام مدرسی
تاریخ و امضا: ۸۷/۱۱/۳۱

تقدیم به مادرم

برای شکیابی

فداکاری

و تمام نگرانی هایش

به تأثیر خدا

سپاس‌نامه

بدون شک انجام هر پژوهش علمی بدون توجه صاحب‌نظران آن عرصه ممکن نخواهد شد. از این بابت بسیار بر خود می‌بالم که از موهبت راهنمایی استاد بزرگ بهره‌مند شده‌ام.

از استاد فرزانه و عزیزم جناب آقای دکتر محمد دبیرمقدم بسیار تشکر می‌کنم که در طول تحصیل در این مقطع با تدریس عالمنهای خود اندیشه‌ی پژوهش حاضر را به وجود آورد و در انجام این پژوهش با شکیبایی غیر قابل وصف و نکته‌سنگی‌ها و دقت نظر خود و با ارائه‌ی راه حل‌های مؤثر همواره راهگشای من بود.

از استاد مشاور عزیزم جناب آقای دکتر ارسلان گلفام سپاسگزارم که دلسوزانه و با فدایکاری بسیار چه در طول تحصیل و چه در پیشبرد پژوهش حاضر مرا از راهنمایی‌های خود بهره‌مند ساختند. همچنین از استاد گرامی جناب آقای دکتر فردوس آفاگلزاده نیز کمال تشکر دارم که با پیشنهادهای ارزنده‌ی خود در جهت رفع کاستی‌های رساله خصوصاً مسائل مربوط به روش‌شناسی تحقیق، لطف و محبت خود را از من دریغ نداشتند.

در این میان سهم استاد بزرگ دیگر در جهت ارتقاء سطح علمی اینجانب و رسیدن به این مرحله کمتر از سایر استاد نخواهد بود. از استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر علی محمد حق‌شناس، دکتر محمدمهدی واحدی لنگرودی و سرکار خانم دکتر عالیه کرد زعفرانبلو کامبوزیا سپاس فراوان دارم. در پایان لازم می‌بینم تا از لطف و محبت دوست عزیزم جناب آقای دکتر سید رضا به‌آفرین تشکر کنم که همواره در طول این دوره پشتیبان من بودند.

با سپاسی دوباره از تمامی این بزرگواران
بهرام مدرسی

پنجم

مطالعات مربوط به ساخت اطلاع و نحوه توزیع اطلاع در جمله به آثار زیانشناسان مکتب پرآگ در دهه ۱۹۲۰ باز می‌گردد. در دهه‌های اخیر این موضوع در کانون توجه زیانشناسان نقش‌گرایی چون هالیدی، پرینس، گیون، والدوی و لمبرکت قرار گرفته است. ساخت اطلاع قصد پاسخ به این پرسش را دارد که چرا سخنگویان زبان‌ها برای بیان مفهومی واحد در موقعیت‌های ارتباطی مختلف، ساختارهای دستوری متفاوتی را به کار می‌گیرند؟ لمبرکت سعی دارد به توصیف رابطه‌ی میان ساخت جملات و بافت‌های زبانی و فرازبانی بپردازد که این جملات در آن به کار می‌روند. او معتقد است که ساخت جمله فرض‌های گوینده را از وضعیت دانش و آگاهی مخاطب نسبت به موقعیت ارتباطی مفروض منعکس می‌کند. رابطه‌ی میان فرض‌های گوینده و ساخت صوری جملات از طریق قواعد دستوری در بخشی به نام ساخت اطلاع کنترل می‌شود. به این ترتیب ساخت اطلاع به صورت زیر تعریف می‌شود: "ساخت اطلاع بخشی از دستور جمله است که در آن، گزاره‌های معنایی به صورت بازنمایی‌های مفهومی از واقعیت جاری با ساختهای دستوری-وازگانی منطبق می‌شوند و مشارکین کلام بر مبنای حالات ذهنی خود چنین ساختهایی را به عنوان واحدهای اطلاعی در بافت کلامی مفروض تفسیر می‌کنند و به کار می‌گیرند." بر اساس این تعریف سه زیربخش اساسی ساخت اطلاع شامل اطلاع گزاره‌ای، وضعیت ذهنی مصادق‌های کلام و روابط کاربردشناختی مبتدا و کانون خواهد بود.

اطلاع گزاره‌ای اطلاع موجود در یک گزاره‌ی معنایی است که توسط گوینده به مخاطب منتقل می‌شود و از دو بخش تصریح و پیش‌انگاره تشکیل شده است. تصریح رابطه‌ی کاربردشناختی است که میان گزاره‌های پیش‌انگاشته و غیر پیش‌انگاشته برقرار می‌گردد تا پاره‌گفتار مورد نظر اطلاع‌رسان شود. مصدق، موجودیت یا گزاره‌ای است که در کلام و در آن موقعیت بخصوص شرکت دارد و در ذهن مخاطب و گوینده دارای یک بازنمایی است. مصادق‌های کلامی به لحاظ نحوی به صورت مقوله‌های موضوعی ظاهر می‌شوند. در بازنمایی مصادق‌ها دو پارامتر تشخیص‌پذیری و فعال‌سازی دخالت دارند. تشخیص‌پذیری به قابلیت شناسایی عناصر کلام توسط مخاطب دلالت دارد و فعال‌سازی به درجه‌ی فعل بودن مصادق‌ها به هنگام صحبت اشاره می‌کند. بخش دیگر ساخت اطلاع به دو مفهوم مبتدا و کانون اختصاص می‌یابد. مبتدا در قالب رابطه‌ی دربارگی تعریف می‌شود و عنصری از جمله است که گزاره‌ی مورد نظر درباره‌ی آن است. در مقابل کانون بخشی از گزاره است که به پیش‌انگاره‌ی کاربردشناختی افزوده می‌شود تا پیش‌انگاره را از تصریح متمایز گرداند اما در حوزه‌ی آن قرار نمی‌گیرد. رابطه‌ی کاربردشناختی کانون به سه شکل ساخت کانون گزاره‌ای، ساخت

کانون موضوعی و ساخت کانون جمله‌ای نمود پیدا می‌کند. از نکات برجسته‌ی این نظریه آن است که هر یک از این اجزا در سطح جمله از همبسته‌های آوایی، نحوی و ساختواری برخوردارند.

در پژوهش حاضر قصد بر آن است که با تکیه بر تعریف فوق و زیربخش‌های ساخت اطلاع به این پرسش اصلی پاسخ داده شود که اساساً ساخت اطلاع در زبان فارسی از چه اجزایی تشکیل شده است و چگونه بازنمایی می‌شود؟ پیکره‌ی مورد مطالعه در این تحقیق مشتمل بر ۵۷۰ پاره‌گفتار است که از میان گفتگوهای طبیعی و روزمره‌ی افراد انتخاب شده است. روش تحقیق یک روش توصیفی- تحلیلی است. این پژوهش مشتمل بر ۵ فصل است. فصل اول با ذکر مقدمه‌ای کوتاه درباره ساخت اطلاع، جایگاه آن در دستور زبان و اهمیت آن، به معرفی پژوهش، پرسش‌ها و فرضیه‌های تحقیق می‌پردازد. فصل دوم پیشینه‌ی مطالعاتی تحقیق را مطرح می‌کند. فصل سوم به طرح نظریه ساخت اطلاع لمبرکت می‌پردازد. فصل چهارم به ارائه‌ی پیکره‌ی زبانی و تحلیل داده‌ها بر اساس زیربخش‌های اصلی ساخت اطلاع اختصاص یافته است. در پایان این فصل آمار به دست آمده از تحلیل داده‌ها در قالب جدول‌ها و نمودارها ارائه شده است. فصل پنجم نتایج به دست آمده از پژوهش را در بر می‌گیرد. بر اساس این نتایج داده‌های زبان فارسی از چارچوب نظری لمبرکت تبعیت می‌کند.

برخی از مهمترین نتایج به دست آمده شامل موارد زیر است : ساخت اطلاع در زبان فارسی بر مبنای دو رابطه‌ی کاربردشناختی مبتدا و کانون بازنمایی می‌شود و ساخت مبتدا- کانونی ساخت اطلاع بسی‌نشان در این زبان است؛ زبان فارسی از ابزارهای نحوی، ساختواری و آوایی در بازنمایی ساخت اطلاع بهره می‌گیرد؛ این ابزارها از توزیع برابری در بازنمایی ساخت اطلاع برخوردار نیستند و بالاخره آن که الگوهای متفاوت در بازنمایی ساخت اطلاع الزاماً بر همدیگر همپوشی ندارند.

کلید واژه‌ها : ساخت اطلاع، مبتدا، کانون، پیش‌انگاره، تصریح

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول مقدمه و کلیات طرح تحقیق
۲	۱-۱ مقدمه
۳	۲-۱ بیان مسئله
۴	۳-۱ معرفی پژوهش
۵	۱-۳-۱ هدف تحقیق و ضرورت انجام آن
۶	۲-۳-۱ پیشینه‌ی تحقیق
۷	۳-۳-۱ پرسش‌های تحقیق
۸	۴-۳-۱ فرضیه‌های پژوهش
۹	۱-۳-۵ معرفی پیکره‌ی زبانی پژوهش و روش انجام تحقیق
۱۰	۱-۴ ساختار پژوهش
۱۱	۱-۵ نتیجه‌گیری
۹	فصل دوم مروری بر آثار پیشین
۱۰	۱-۲ مقدمه
۱۱	۲-۲ پیشینه‌ی مطالعاتی : زبان‌شناسان غیر ایرانی
۱۲	۱-۲-۲ متیوس
۱۳	۲-۲-۲ هالیدی
۱۴	۳-۲-۲ گیون
۱۵	۱-۳-۲-۲ تقطیع ساخت اطلاع جمله
۱۶	۲-۳-۲-۲ ابزارهای دستوری نشان دهنده‌ی کانون تقابلی

صفحه	عنوان
۲۱	۴-۲-۲ پرینس
۲۱	۱-۴-۲-۲ پرینس (۱۹۸۱)
۲۴	۲-۴-۲-۲ پرینس (۱۹۹۲)
۲۶	۵-۲-۲ بیرنر و وارد
۲۸	۶-۲-۲ والدووی
۳۳	۷-۲-۲ لمبرکت
۳۹	۳-۲ پیشینه‌ی مطالعاتی : زبان‌شناسان ایرانی
۳۹	۱-۳-۲ دبیر مقدم
۴۲	۲-۳-۲ غلامعلی‌زاده
۴۴	۳-۳-۲ شهیدی
۴۷	۴-۳-۲ خرمایی
۴۹	۵-۳-۲ خان جان
۵۱	۶-۳-۲ ماهوتیان
۵۴	۷-۳-۲ راسخ مهند
۵۷	۸-۳-۲ رضایی
۶۰	۹-۳-۲ آقاگل‌زاده و رضویان
۶۴	۱۰-۳-۲ شیخ‌الاسلامی
۶۷	۱۱-۳ نتیجه‌گیری

۶۹	فصل سوم مبانی نظری ساخت اطلاع جمله
۷۰	مقدمه
۷۰	۱-۳ ساخت اطلاع به عنوان بخشی از دستور زبان
۷۱	۲-۳ زیربخش‌های ساخت اطلاع

صفحه	عنوان
72	1-2-3 اطلاع گزاره‌ای
72	1-1-2-3 تصریح
73	2-1-2-3 پیش‌انگاره
73	1-2-1-2-3 پیش‌انگاره هوشیاری
74	2-2-1-2-3 پیش‌انگاره‌ی تناسب
74	3-1-2-3 پیش‌انگاره کاربرد شناختی و پیش‌انگاره معنایی
75	4-1-2-3 قاعده‌ی تطبیق پیش‌انگاره
76	2-2-3 وضعیت مصداق‌های کلامی در ذهن مشارکین گفتار
77	1-2-2-3 تشخیص‌پذیری
77	1-1-2-2-3 رابطه‌ی تشخیص‌پذیری و پیش‌انگاره
77	2-1-2-2-3 رابطه‌ی تشخیص‌پذیری و معرفگی
79	3-1-2-2-3 تشخیص‌پذیری یک مقوله‌ی مدرج
80	2-2-2-3 وضعیت فعال سازی مصداق‌ها
80	1-2-2-2-3 مصدق فعال
81	2-2-2-2-3 مصدق نیمه فعال (دسترس پذیر)
82	3-2-2-2-3 مصدق غیر فعال
83	3-2-3 روابط کاربرد شناختی مبتدا و کانون
83	1-3-2-3 مبتدا
85	1-1-3-2-3 مصدق مبتدایی و عبارت مبتدایی
85	2-1-3-2-3 رابطه‌ی مبتدا با مفاهیم تشخیص‌پذیری و فعال سازی
86	3-1-3-2-3 جایگاه نهاد به عنوان جایگاه مبتدای بی‌نشان
88	4-1-3-2-3 مبتدای اولیه و مبتدای ثانویه

صفحه	عنوان
۸۹	۵-۱-۳-۲-۳ رابطه‌ی مبتدا و پیش‌انگاره
۸۹	۷-۱-۳-۲-۳ میزان مبتدا بودگی
۹۱	۷-۱-۳-۲-۳ عبارت مبتدایی ارجح
۹۲	۸-۱-۳-۲-۳ ارتقاء مرتبه‌ی مبتدا
۹۳	۹-۱-۳-۲-۳ اصل جدایی ارجاع و نقش
۹۴	۱۰-۱-۳-۲-۳ ضد مبتدا
۹۵	۱۱-۱-۳-۲-۳ جایگاه عبارت مبتدایی در جمله
۹۶	۲-۳-۲-۳ کانون
۹۹	۱-۲-۳-۲-۳ انواع ساخت کانونی
۹۹	۱-۱-۲-۳-۲-۳ ساخت کانون گزاره‌ای
۱۰۰	۲-۱-۲-۳-۲-۳ ساخت کانون موضوعی
۱۰۱	۳-۱-۲-۳-۲-۳ ساخت کانون جمله‌ای
۱۰۲	۲-۲-۳-۲-۳ رابطه‌ی کانون و وضعیت فعال بودن
۱۰۶	۳-۲-۳-۲-۳ رابطه‌ی کانون و پیش‌انگاره و مسئله تکیه گذاری
۱۰۷	۴-۲-۳-۲-۳ نقش تکیه در تعیین روابط مبتدا و کانون و فعال سازی مصادفها
۱۰۹	۵-۲-۳-۲-۳ تکیه‌ی پیش فرض و قواعد تکیه گذاری جمله
۱۱۱	۶-۲-۳-۲-۳ کانون تقابلی، مبتدای تقابلی
۱۱۲	۷-۲-۳-۲-۳ شیوه شناسایی تکیه‌ی کانونی و تقابلی
۱۱۲	۱-۷-۲-۳-۲-۳ شواهد غیر آکوستیکی
۱۱۵	۲-۷-۲-۳-۲-۳ شواهد آکوستیکی
۱۱۹	۸-۲-۳-۲-۳ کانون گسترده و محدود
۱۲۰	۹-۲-۳-۲-۳ اصل تعبیر کانون گزاره‌ای
۱۲۱	۱۰-۲-۳-۲-۳ تکیه‌ی مبتدایی و تکیه‌ی کانونی

صفحه	عنوان
۱۲۱	۱۱-۲-۳-۲-۳ ساخت چند کانونی
۱۲۲	۳-۳ نتیجه‌گیری
فصل چهارم بازنمایی ساخت اطلاع جمله در زبان فارسی	
۱۲۴	۱-۴ مقدمه
۱۲۵	۴-۴ معرفی پیکره‌ی زبانی
۱۲۶	۳-۴ پیکره‌ی زبانی (۱)
۱۳۱	۴-۳-۱ تحلیل داده‌ها
۲۱۰	۴-۳-۲ تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها
۲۴۲	۴-۴ نتیجه‌گیری
فصل پنجم نتایج و پیشنهادها	
۲۴۳	۱-۵ مقدمه
۲۴۴	۲-۵ خلاصه
۲۴۵	۳-۵ نتیجه‌گیری
۲۴۵	۱-۳-۵ فرضیه‌ی اول پژوهش
۲۴۷	۲-۳-۵ فرضیه‌ی دوم پژوهش
۲۵۳	۳-۳-۵ فرضیه‌ی سوم پژوهش
۲۵۵	۴-۳-۵ فرضیه‌ی چهارم پژوهش
۲۵۸	۵-۳-۵ نتایج دیگر
۲۶۳	۴-۵ جنبه‌های کاربردی پژوهش
۲۶۳	۵-۵ پیشنهادها

عنوان	
صفحه	
۲۶۵	فهرست منابع و مأخذ
۲۷۶	واژه نامه‌ی فارسی به انگلیسی
۲۸۴	واژه نامه‌ی انگلیسی به فارسی
۲۹۲	پیوست
۲۹۵ -----	پیوست الف
۳۴۷ -----	پیوست ب
۴۰۲	چکیده انگلیسی

فهرست جدول‌ها

عنوان	
صفحه	
جدول ۱-۳	۱۰۲..... فراگویی کاربردشناختی ساخت‌های کانونی
جدول ۱-۴	۲۱۰..... توزیع فراوانی و درصد ساختمان پاره‌گفتارها به تفکیک ساده/ مرکب بودن
جدول ۲-۴	۲۱۱..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک جملات پرسشی/ خبری
جدول ۳-۴	۲۱۱..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک روابط کاربردشناختی مبتدا- کانون
جدول ۴-۴	۲۱۲..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک نوع پاره‌گفتار
جدول ۵-۴	۲۱۲..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک نوع مبتدا
جدول ۶-۴	۲۱۳..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک نوع کانون
جدول ۷-۴	۲۱۳..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک جملات معلوم/ مجھول
جدول ۸-۴	۲۱۴..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت معلوم/ مجھول و نوع کانون
جدول ۹-۴	۲۱۵..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک نوع قلمرو کانون
جدول ۱۰-۴	۲۱۶..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک نوع سازه‌ی کانونی
جدول ۱۱-۴	۲۱۶..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک فرآیندهای نحوی
جدول ۱۲-۴	۲۱۷..... توزیع فراوانی و درصد مصادق‌ها و عبارات مبتدایی به تفکیک وضعیت تکیه
جدول ۱۳-۴	۲۱۷..... توزیع فراوانی و درصد مصادق‌ها و عبارات مبتدایی به تفکیک نوع تکیه
جدول ۱۴-۴	۲۱۸..... توزیع فراوانی و درصد مصادق‌ها و عبارات مبتدایی به تفکیک تشخیص (نا) پذیری و وضعیت تکیه
جدول ۱۵-۴	۲۱۸..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک محل تکیه‌ی کانونی
جدول ۱۶-۴	۲۲۰..... توزیع فراوانی و درصد مصاديق یا عبارت‌های مبتدایی به تفکیک نوع و محل وقوع تکیه
جدول ۱۷-۴	۲۲۱..... توزیع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک روابط مبتدا- کانون و محل تکیه‌ی کانونی
جدول ۱۸-۴	۲۲۲..... توزیع فراوانی و درصد صورت‌های ساخت‌واژی
جدول ۱۹-۴	۲۲۳..... توزیع فراوانی و درصد صورت‌های ساخت‌واژی به تفکیک وضعیت ذهنی و محل وقوع مصادق‌ها و عبارات مبتدایی
جدول ۲۰-۴	۲۲۴..... توزیع و فراوانی مصادق‌ها و عبارت‌های مبتدایی به تفکیک معرفه/ نکره بودن
جدول ۲۱-۴	۲۲۴..... توزیع و فراوانی مصادق‌ها و عبارت‌های مبتدایی به تفکیک نو/ کنه بودن
جدول ۲۲-۴	۲۲۵..... توزیع و فراوانی مصادق‌ها و عبارات مبتدایی به تفکیک معرفه/ نکره بودن و نو/ کنه بودن

جدول ۴-۲۳	توزيع فراوانی و درصد مصدق‌ها و عبارت‌های مبتدایی به تفکیک محل وقوع و معرفه/ نکره بودن.....	۲۲۶
جدول ۴-۲۴	توزيع فراوانی و درصد صورت‌های ساخت‌واژی به تفکیک محل وقوع.....	۲۲۷
جدول ۴-۲۵	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت مبتدا- خبری	۲۲۸
جدول ۴-۲۶	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت کهنه- نو	۲۲۹
جدول ۴-۲۷	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت آغازگر- پایان‌بخش.....	۲۲۹
جدول ۴-۲۸	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت اطلاع پیش‌انگاره- تصریح.....	۲۳۰
جدول ۴-۲۹	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت پیش‌انگاره- تصریح و مبتدا- خبر.....	۲۳۰
جدول ۴-۳۰	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت پیش‌انگاره- تصریح و مبتدا- خبر.....	۲۳۱
جدول ۴-۳۱	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت پیش‌انگاره- تصریح و آغازگر- پایان‌بخش.....	۲۳۲
جدول ۴-۳۲	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت پیش‌انگاره- تصریح و نوع کانون.....	۲۳۴
جدول ۴-۳۳	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت مبتدا- خبر و کهنه- نو	۲۳۴
جدول ۴-۳۴	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت کهنه- نو و آغازگر- پایان‌بخش	۲۳۵
جدول ۴-۳۵	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک ساخت مبتدا- خبر و آغازگر- پایان‌بخش	۲۳۵
جدول ۴-۳۶	توزيع و فراوانی و درصد مصاديق و عبارات مبتدایی به تفکیک نوع تشخیص (نا) پذیری	۲۳۷
جدول ۴-۳۷	توزيع فراوانی و درصد مصاديق و عبارت‌های مبتدایی به تفکیک وضعیت ذهنی مصدق‌ها و محل وقوع	۲۳۷
جدول ۴-۳۸	توزيع فراوانی و درصد مصاديق و عبارات مبتدایی به تفکیک نوع تشخیص پذیری و محل وقوع	۲۳۹
جدول ۴-۳۹	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک گزاره‌های باز و اشباع شده	۲۴۰
جدول ۴-۴۰	توزيع فراوانی و درصد پاره‌گفتارها به تفکیک نوع سازه‌ی کانونی	۲۴۰
جدول ۴-۴۱	توزيع فراوانی مصدق‌ها و عبارت‌های مبتدایی به تفکیک صورت ساخت‌واژی، محل وقوع و وضعیت تکیه	۲۴۱

فهرست نمودارها

	عنوان
	صفحه
نمودار ۱-۲	سلسله مراتب مبتدابودگی ۱۹
نمودار ۲-۲	طبقه‌بندی اطلاعی پرینس ۲۲
نمودار ۳-۲	تأثیر ساخت اطلاع بر ساخت نحوی ۲۸
نمودار ۱-۳	وضعيت تشخيص‌پذيری مصاديق‌های کلام ۸۳
نمودار ۲-۳	میزان مبتدابودگی مصاديق‌ها و عبارات مبتدايی ۹۰
نمودار ۳-۳	همبستگي ميان تكيه‌ي زير و بمي و وضعیت فعال بودن مصاديق‌های کلامي ۱۱۷
نمودار ۱-۴	توزيع پاره‌گفتارها به تفکيک نوع کانون ۲۱۳
نمودار ۲-۴	توزيع نوع ساخت کانوني پاره گفتارها به تفکيک ساخت معلوم و مجھول ۲۱۵
نمودار ۳-۴	توزيع فراوانی پاره‌گفتارها به تفکيک محل تكيه‌ي کانوني ۲۱۹
نمودار ۴-۴	توزيع پاره گفتارها به تفکيک روابط مبتدا-کانون و محل تكيه‌ي کانوني ۲۲۲
نمودار ۴-۵	توزيع مصاديق‌ها و عبارات مبتدايي به تفکيک معرفه/ نکره بودن و نو/ کهنه بودن ۲۲۵
نمودار ۶-۴	توزيع مصاديق و عبارات مبتدايي به تفکيک صورت ساخت‌واژي و محل وقوع ۲۲۸
نمودار ۷-۴	توزيع پاره‌گفتارها به تفکيک ساخت پيش‌انگاره- تصریح و مبتدا- خبر ۲۳۱
نمودار ۸-۴	توزيع پاره‌گفتارها به تفکيک ساخت پيش‌انگاره- تصریح و کهنه- نو ۲۳۲
نمودار ۹-۴	توزيع پاره‌گفتارها به تفکيک ساخت پيش‌انگاره- تصریح و آغازگر- پایان‌بخش ۲۳۳
نمودار ۱۰-۴	همپوشش ساخت‌های دوگانه مبتدا-خبر، کهنه- نو و آغازگر- پایان‌بخش با ساخت پيش‌انگاره- تصریح ۲۳۶
نمودار ۱۱-۴	توزيع مصاديق و عبارت‌های مبتدايي به تفکيک وضعیت ذهنی مصاديق‌ها و محل وقوع ۲۳۸

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل ۱-۲ تقطیع ساخت اطلاع جمله از دیدگاه متسیوس	۱۱
شکل ۲-۱ تقطیع پیامی جمله از دیدگاه هالیدی	۱۳
شکل ۲-۳ رابطه‌ی حوزه‌ی نحو و کلام در جملات متعدی	۴۱
شکل ۲-۴ مطابقت نظام آغازگر- بیانگر با اطلاع نو- کهنه	۵۰
شکل ۳-۱ نقش واجی نظام آهنگ در زبان فارسی	۱۱۸
شکل ۱-۵ وضعیت فعل بودن مصادیق و عبارت‌های مبتدایی	۲۵۲

فصل اول

مقدمة و كليات

طروح تمهيد